

ОНЕГІН У БІЛЬШОВИЦЬКОМУ ЧЕРНІГОВІ

Що краще сатири показує час? Саме вона їдко і влучно вихоплює недоліки суспільного ладу і з цих шматочків складає портрет епохи. А на ньому — людина в колі своїх повсякденних проблем. Варто лише озирнутися на історію світової літератури і ми побачимо класичні зразки сатири, що дозволяють і зараз дихати повітрям минулих епох.

Перед нами іскрометний і талановитий зразок сатири післяреволюційного Чернігова. Надрукований він був у березні 1919 року в газеті чернігівської профспілки літераторів і журналістів «День голодного ребенка». Її лише раз випустили відомий публіцист, прозаїк, літературознавець Михайло Могилянський та В. Семенников. Кошти від реалізації газети повинні були піти на допомогу голодним дітям, як зазначалося на її сторінках.

А хто такий АЛАР — автор «онегінських строф»? Це згодом відомий радянський сатирик і пародист Олександр Архангельський (російською мовою скорочення імені і прізвища виглядає — Ал. Ар), який перебував тоді в Чернігові і працював у журналі «Просвещение». Чому в такому випадку він не поставив повне прізвище під цим твором? Важко сказати. Але ще в 1988 році про публікацію цього фейлетону в чернігівській пресі не могло бути і мови. Адже про більшовиків і «светлый строй» не можна було писати сатиричним пером.

МАЛЕНЬКИЙ ФЕЙЛЕТОН

Неизданные строфы «Евгения Онегина»

(Публикуется во всеобщее пользование пушкинovedов).

I.

Покинув пыльную Одессу,
Онегин мчится в Петроград.
Любовь оставила повесу
И скучным стал дорожный чад.
Он снова в паутине сплина.
Опять знакомая картина:
Балы, балеты, вечера —
Эт цетера, эт цетера!
Так пролетели дни и годы
И грянула грозой война.
За нею вслед потрясена
Россия бурей свободы.
Вот, сбросив буржуазный ад, —
Стал красным серый Петроград.

II.

Средь социальных потрясений
В те дни кто быть спокоен мог!
И на Украину Евгений,
не чуя под собою ног,
Спешит удрать от грозных сдвигов,
В патриархальнейший Чернигов,
Где есть (и лучше не ищи)
Малороссийские борщи;
Где по Шоссейной пары бродят,
Где есть «Наука» и «Мираж»,
Науки страсти нежный стаж,
Где основательно проходят,
И не узнает вас никто,
Коль вы не пьете кофе в «Сто».

III.

«Мы все учились понемногу
Чему-нибудь и как-нибудь».
И вот в далекую дорогу
Правительства свершают путь.
Но от поездок — ни бельмеса.
Бесплодна пыльная Одесса
И лишь подкидыв буржуа
Кричит союзника — уа!
Евгений был благородумен —
Пил молоко и сало ел,
И полегоначку толстел,
Как в келии отец игумен.
Когда ж пришел урочный срок.
Большевики в Чернигов — скок!

IV.

Губземотделы, Губпродкомы,
Народобразы и Чека
Для многих были незнакомы,
Когда пришли издалека.
Перемещение учреждений
Со страхом наблюдал Евгений
И с обывателем не раз
Зубрил расклеенный приказ.
Потом ему все стало проще,
Он даже начал возражать!
Он даже перестал дрожать
За свой желудок [кстати — тощий]
И — так бывает иногда —
Окончил Биржею Труда.

У.

И что ж! Такой огромный номер
Оттуда выдали ему,
Что не дождавшись службы, помер
Бедняк, ненужный никому.
Он свой альбом, брежет и пару
Пред смертью завещал Алару,
Но пушкинистам — ни черта!
(Вот интересная черта!)
Так кончил длинный путь Евгений.
— Мир праху твоему, герой!
Ты видел новый, светлый строй;
Ты видел хаос потрясений.
За твой, Онегин, щедрый дар
Тебя дорисовал

АЛАР.

¹ — [лат.] і так далі.

² — назви кінотеатрів у Чернігові.

